

Estopa entre línies

«Són cultura popular catalana. No perquè ara rebin la Creu de Sant Jordi, sinó perquè la màxima distinció li han donat durant 23 anys aquells que coregen les seves lletres perquè se senten del seu barri»

"No volem retallades en sanitat, no volem retallades en educació, no volem que ens retallin la vida". Era 14 d'agost del 2012 en un multitudinari concert de cloenda de l'Starlite Festival de Marbella. Les cròniques musicals d'aleshores relaten com la llotja d'honor, farcida inicialment de dirigents del PP, es va anar buidant mentre el públic, assetjat per les polítiques d'austeritat del govern amb majoria absoluta de Mariano Rajoy, aplaudia no només a David i José Muñoz, sinó que aplaudia el seu propi sentiment de classe. I és aquest sentiment de classe el que aquest dilluns, deu anys després, s'enfilava a l'escenari per rebre una Creu de Sant Jordi. Un guardó que recorda que els orígens humils i la Catalunya dels barris d'extraradi són també mereixedors de la màxima distinció que pot atorgar la Generalitat.

Els germans Muñoz, els Estopa, van dedicar el reconeixement a la sanitat i l'educació pública que fa una dècada ja denunciaven que estaven sent laminades, amb l'impacte social que això provoca entre aquells a qui han posat durant més de 20 anys banda sonora a les seves vides. La fama els situa, òbviament, en una situació de privilegi, però continuen utilitzant el gran altaveu que tenen al seu abast des dels escenaris per sacsejar consciències i no oblidar quines són les seves arrels. "Doneu-li estopa al motor", els deia l'encarregat mentre treballaven a la Seat. És aquesta expressió que formava part del seu dia a dia la que va acabar prenent forma com a nom artístic.

De pares extremenys i bressolats a Cornellà de Llobregat, va ser a la fàbrica on van començar a escriure les lletres de cançons que els van catapultar a la fama. *"Pastillas del freno, a toda pastilla. Salpicadero, comienza mi pesadilla. Muy pocos ceros en mi nómina ilegal. Yo como he 'firmado' un contrato no puedo parar, parar"*, diuen a la cançó *Pastillas de freno*, on retraten aquella època i la vida de, per exemple, treballadors de fàbriques com la de Nissan, als quals van donar suport públic durant les vagues i les protestes pel tancament. Els Estopa se saben amb talent i sort, però a les seves cançons i sobre els escenaris tenen present que aquesta fortuna no arriba de forma justa entre els que s'esllomen cada dia per tenir un plat a taula. La llibertat, i ho saben perquè així ho van viure al seu barri, Sant Ildefons, no existeix si no es pot omplir la nevera. Per això la consciència de la importància de l'escola pública i la sanitat universal en el combat contra la desigualtat.

"Porque está claro que te están tangando cuando nadie se pone en tu lugar. Llueven collejas por todos los lados, esconde la mano y a disimular", canten també a *Gafas de Rosa*, probablement una de les composicions més reivindicatives del seu llarg repertori. Hi haurà qui pugui considerar que hi ha banalitat en les seves lletres a ritme de rumba urbana salpebrada amb flamenc i pop-rock dissenyades per arrencar a ballar a qualsevol. Ells, que prefereixen ubicar-se en la cançó que beu de retrats de la realitat i el dia a dia i no tant en la cançó protesta, acostumen a colar missatges entre línies. I és que, si bé el focus del discurs dels germans Muñoz durant l'acte de les Creus de Sant Jordi es van centrar en la reivindicació de la Catalunya "mestissa", en aquells catalans i catalanes que construeixen i cultiven cada dia aquesta cultura i aquesta terra i que ho fan amb més d'una llengua al cap i al cor, les seves paraules van anar més enllà.

"Existeix una minoria que ens vol ignorants, que no qüestionem res, que no tinguem esperit crític", van assegurar llegint fil per randa el missatge que havien escrit per no deixar-se ni una coma d'allò que volien transmetre. En un moment en què les costures del sistema del benestar rebenten al mateix temps que ho fa la concertació espúria de poders de l'Estat per

manipular l'opinió pública. Connivències polítiques, econòmiques, judicials, policials i mediàtiques que mouen fils amb absoluta impunitat. L'advertència entre línies dels Estopa no es és menor. Tan debò, ara, la facin cançó. La seva música pot agradar més o pot agradar menys, però són cultura popular catalana. No perquè ara rebin la Creu de Sant Jordi, sinó perquè la màxima distinció li han donat durant 23 anys aquells que coregen les seves lletres perquè se senten del seu barri.